

HAŞPİNAR

9

uncu

19 Şubat

HAYRETTİN
ÇİZER

78

8

SAYI

YIL

AFYON
HALKEVİ

İÇİNDEKİLER

Halkevleri ve münevverlerimiz.

Altı oktan milliyetçilik.

Bir yıl dönümü.

Trahom hastalığı.

Halkevimiz dokuzuncu yılına girerken.

Mustafa Lutfi Engin.

Y. M. Âren.

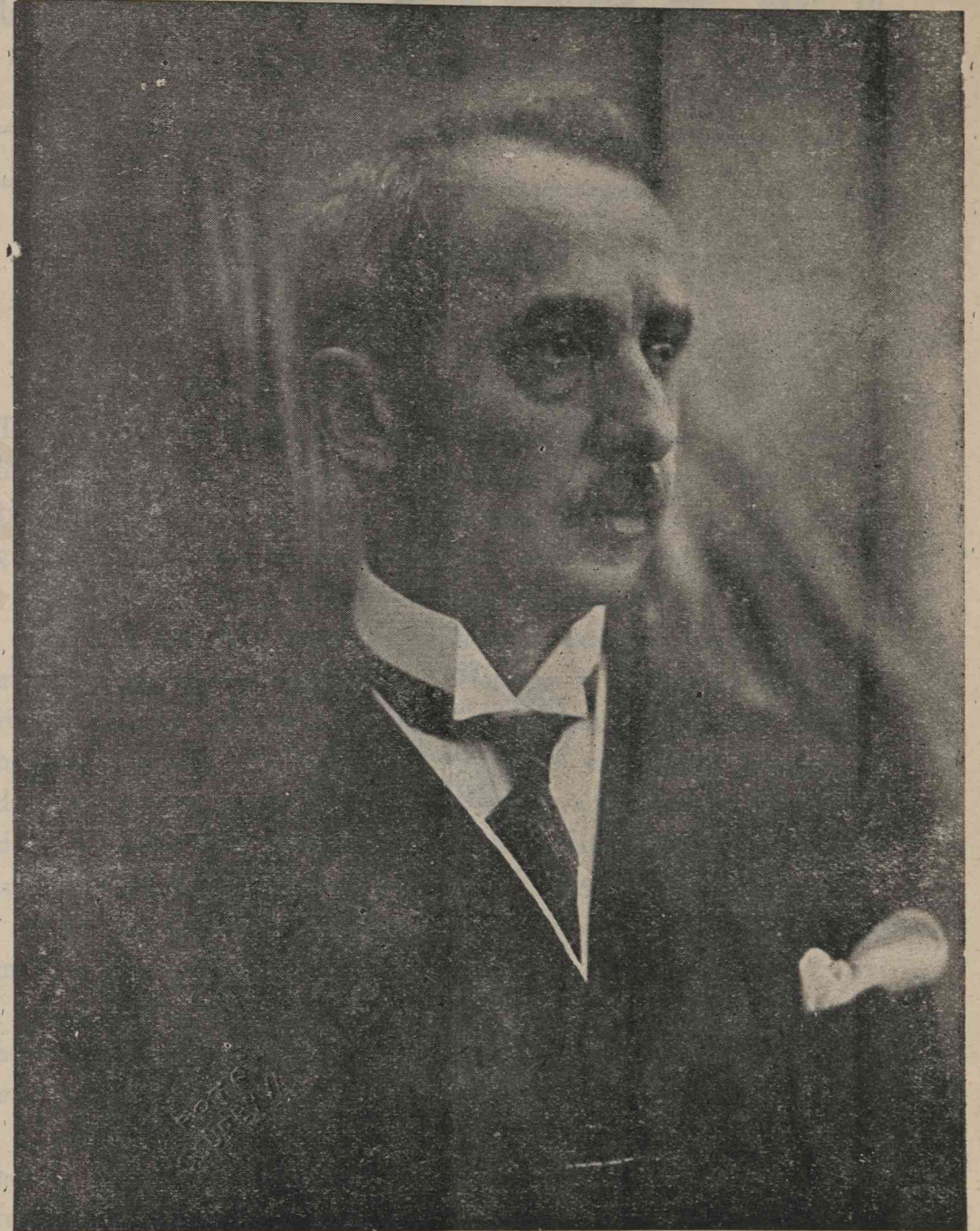
H. Z.

Dr. Haşim Sırman.

* * *

1 Cumhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahallî tetkikler ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver geçlerimizin vatanî ve ulusal mevzulara, memleket ve tabiat gözelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

En büyüğümüz Milli Şefimiz

Halkevleri ve Münevverlerimiz

Yazan : Mustafa Lurfi Engin

Halkevlerimiz 19 Şubat yıl dönümünü kutlulmuş bulunuyor. Türk inkilâbının bu feyizli kültür müessesesi yurdun her köşesinde her yıl biraz daha artan hızla inkilâp vazifesini yapmaktadır. Hamleci Atatürk inkilâbının her safhasında asrın yıla sığdırıldığı görülür. Halkevleri bu karakterin en bariz misalini vermektedir.

Halkevleri içtimâî hizmet duygusunun miyarıdır:

Türk milletinin ferağat ve fedakârlık duygusu halkevleriyle en müsait zeminini bulmuştur. Talebesini en temiz bir vicdan huzuruna yetiştiren öğretmen, dairesindeki günlük işlerini hakkile başaran memur, hastalarının muntazam vizitelerini yapan bir doktor; maddî karşılık mukabili olarak yaptıkları bu hizmetlerde - İş bölümünü zümreler arasındaki mütakabil yardımlarına inanarak yapıldığı taktirde - içtimâî bir iş yapmış olurlar.

Türk münevverinin vazifesi burada bitmiş sayılmaz. Asıl içtimâî hizmet bundan sonra başlar.

Bizce münevver adam; bunu takdir eden ve bütün benliğile yurt hizmetine bağlanan adamdır. Türk münevveri bütün evsafı ile içtimâî adamdır.

İçtimâî bakımdan her müessese bir ihtiyacın mahsulüdür. Dinebilir ki, halkevleri Türk münevverinin asil ruhunda yaşayan ferağat ve fedakârlık duygusunun, içtimâî hizmet kaygısının zaruri bir neticesi olarak doğmuştur.

Halkevleri Türk inkilâbının mukaddes bir mabedidir:

Türk genci bu mukaddes yuva içinde halka karşı - kalk için çalışmanın en yüksek vecdini duyar. Halkevleri faaliyetleri Türk münevverlerinin ibadetidir.

En büyük millet sefini

Altı Oktan - Milliyetçilik

Y. M. Aren

Türk kendi yurdunda istiskal edildiği, Osmanlı devleti denilen hükümlanlığın temel taşı ve bel kemiği iken ayrı ırkların başka milliyet ruhu taşıyan unsurların menfaatlerini müdafaaya mecburiyetten fazla kıymet ifade eder sayıldığı zamanda „TÜRK OCAĞI” açılmıştı...

Bu; ocaktan saçılacak kıvılcımların Türk yurdunda milli ateşi yakması demektir...

Mutlakîyet devrinden sonra başlayan ve herkesi varılmış bir gaye gibi sandıran mahut meşrutîyetin arkasından hangimiz bir ATATÜRK TÜRKİYESİNİN şerefli devri geleceğini umardı?.

ATATÜRK TÜRKİYESİNDE Türk efendi ve ağadır.

Onun, artık - kendisine zulmeden, tânedenden, Ceberut gösteren, yurtdaş başka unsurlara karşı - Müdafaa edecek kozu kalmamıştır...

Öyle ise Türk ocaklarının da lüzumu kalmamıştır.

Fakat şimdi de cihan diyarında Türkün kazanmak istediği bir mevki'i, yükselmek istediği bir mertebe, tanıtmak istediği bir seviyesi vardır...

Devletin siyaseti, rejimin şekli itibarile Türkiye'nin birden bire vardığı semalara, Türkün fert ve cem'iyet olarak yetişmesi icap ediyor...

Büyük rehberin seçici ruhu, hudutsuz zekâsı; - bu aksiyonu icra etmek vazifesini ifa etmek için - Halkevlerini yaratır..

19 / Şubat / 1932 onun doğum günü oldu....

Halkevleri Türk ruhunun, Türk seviyesinin tensik ve bir ifade haline ircaı ile halkı tek bir ruh, bir biçim seviye ile hareket edecek hale getirecek (Millî mâbet) lerdir. Onlarda yapılan âyin, İstiklâl ve hürriyet içinde Türk milletinin refaha, ilim ve ahlâka ulaşması içindir....

Halkevleri eski nesli irşat ve yeni nesli telkinleriyle ideale doğru yürütmektedir....

Bu yeni nesil Türkler - ki kısa görenler kendi eskiliklerine benzemeyen hallerinden dolayı ürküntü duysalar bile - Türkiye'nin ufkunda ilk hayat güneşini doğurtacak olan; Halkevlerinin evlâtlarıdır.

Türk varlığına, tarihine, ebediliğine ait temelleri kuvvetlendiren vatandaşların adını, Halkevlerini, milliyet mabedini takdis edelim. Onun kurulduğu gün mübarek bir gündür.

Halkevlerinin evlâtlarına, bu gün hayretlerle gördüğümüz ve yarattığı hârikalar dolayısıyla Türk ırkının nelere kâdir olduğunu bir daha anladığımız kardeş, (Finon - Uygur) kavmini tetkik etmelerini tavsiye edeceğim.

Kısa bir toprak üzerinde, sert - ve pek sert bir iklimde - ruhlarının zevki olan istiklâl ve hürriyet ile yaşamaktan başka bir şey istemiyen ve ırkın dehâsile tabiattan kendisine servetler, nimetler, refahlar sızdıran bu bir avuç insan bu gün - dünyanın en muazzam kuvvetlerinden, en müthiş sikletlerinden biri olan Rusların hucum ve tazyiki önünde - mütecavize nedametler hissettirecek ve kazanabileceği zaferi millî tarihinde hicaletlerle lekeletecek - şahametler göstermektedir.

Biz bu misali kendimizde de buluruz.. Biz vatanımızı nasıl müdafaa ettik? İstiklâlimizi nasıl kurtardık?... Cumhuriyeti nasıl kurduk?...

Fakat tevazu ile biz burada kendimizden büyük - Finlerden misal getirdik.. Bu gün hayatta kaidelerimiz şunlar olsun:

Doğru olalım... Dilimiz yalana dönmesin...

Çalışkan olalım.... Tabiat bizden istediğimizi saklayamasın.... Halkımız, aile hakkımızı, millet hukukunu ve yurt hakkını en korkunç kuvvetlere karşı kırılmaz bir azimle müdafaa edelim.. Korkmayalım.

Bir birimizi sevelim.... Bir birimizin felâketlerinden acıalım, bir birimize el sunalım.... Ve herkesin hürriyetini sayalım...

Biz böyleyiz ve böyle kalacağız, Ataların Haşmetli ruhlarındaki - hislerin ifadesi olarkk söyledikleri - :

“ Ya Devlet başa, ya kuzgun leşe ,”

Sözü: Türk milliyetçiliğinin: alemde, ahlâkta, medeniyette, servette, zekâda ve nihayet istiklâl ve harp maceralarında düsturudur.

BİR YIL DÖNÜMÜ

H. Z.

Bundan 50 sene sonra.;. 80 yılın kışları saçlarıma yerleşmiş, koca bir ömrün felâket ve saadetleri çökmüş omuzlarıma yaslanmış, bastunuma dayanarak bir Halkevine giriyorum.

Torunlarımın arkadaşları karşılıyorlar. Hepsi şimdi mes'ut.. Hareket ve heyecanın tekâsüf ettiği nazarlarla hayran bana'bakıyorlar. Ben, Halkevlerinin ilk açılışını anlatıyorum. Salonumuz rahat ve ılık.. Köşede büyük bir resim görüyorum. " Millî Şair, millî edebiyatımızı getiren büyük, adam;,. diyorlar. Yer yer Halk-evlerini dolaşmış, muhtaç olduğu malzemeleri Halkevlerinden almıştır. Bu malzemeleri nasıl toplamağa başladığımızı merak ediyorlar. 60 yıl evveline dönüyoruz. Bu günlerin çalışma esaslarını yaşıyoruz.

İki güzel tablo gösteriyorlar. Bu şaheserin mübdii Halkevlerinin kucağından çıkmıştır. 50 yıl evvelki resim üzerine yine bu seneleri aşarak geriye gidiyoruz.

Bir kaç parça çalıyorlar. Ben bunlardan 50 yıl evvelki heyecanı duyuyorum. Kulaklarıma gelen eserler kendi ruhuma hitap eden seslerdir. Fakat ne yeni bir şekil altında.. Titreyerek parmaklarımla bir sazın tellerine dokunarak onlara elli yıl önceyi dinletiyorum. Böylelikle onlar söylüyor. ben dinliyorum. Ben söyleyorum onların kulakları bu köhne tarihte.

Yürüdükleri yolu ilk açanlara sıra gelince tek kulak haline geliyorlar: Sanki ben adamdan başka bir şeyim: sanki fevkalâdelikler diyarının sakinlerindenim. Millî Şefi görmek mi? onlarla konuşmak mı? hakları varya:.. Fakat anlıyorlar. Onlar Halkla konuşmasa idi, halka gözlerini açmasa idi bu günkü varlık olurmu idi.

Sağlık Notları :

TRAHOM HASTALIGI

Dr. Haşım Sırman.

Trahom göz kapaklarının içini döşeyen zarın üzerinde sert, kirli ve etrafları koyu kırmızı kabarcıklarla başlayan uzun süren ve gözleri söndüren bulaşıcı bir hastalıktır.

Üst göz kapaklarının iç zarında başlayan bu hastalık gözün beyaz ve siyahile ve alt göz kapağı zarlarının, kirpik köklerinin yuvalarına ve bu yuvaların bulunduğu kıkırdağa bulaşarak, gözün siyahında lekeler yaralar, kirpik bitmesi, gözün beyazile kapakların içindeki ince zarların yapışması gibi ihtilal yapar ve böylece gözün kapak ve beyazındaki zarlarda ve siyahında beyaz köpük parçası gibi adacıklar şeklinde kurumuş zarlar hasıl ederek gözlerin hareketini ve görmesini güçleştirir.

Trahom, Mısır ve Nil vadisi etrafında sakin ahalide pek çok bulunduğundan buna Mısır hastalığı denir.

Mısır Hastalığı Avrupaya yelkenli gemilerin taifeleri, Napolonun ordu efradı, ve İngilizlerin Mısıra gönderdikleri ordudan 5,000 neferin Trahom hastalığına yakalanarak avdetleri ile bulaşmış ve ahaliye sirayet etmiştir.

Bu hastalık Anadoluya Mısıra giden Yavuz Sultan Selim ordusu efradı, Anadoluya giden Mısırlı İbrahim paşa'nın ordusu efradı, Antalya, Alaiye, Mersin, İskenderun iskeleleri ile ticaret yapan Mısırlı ahali ve gemi taifeleri ve Cihan harbinden sonra Mısırdan avdet eden esirlerimizle bulaşmıştır,

Trahom hastalığı Adana, Urfa, Malatya, Diyarbakır, Erzurum, Van, Bitlis, Manisa, Aydın ve Haymana havalisinde ziyadedir. Bu hastalık diğer vilâyet ve kasabalarda da az çok görülmektedir.

Trahom hastalığının başlaması:

Trahomlu bir hastanın çapakları ile bulaşık şeylerle ulaşır. Bu çapaklarda hastalığın mikrobi vardır. Trahom hastalığı hava vasıtasile bulaşmaz, hastalığın bulaşmasına sebep sinekler, havlu, hamam havlusu, yastık yüzü ve yatak takımları, Trahomlu ile koyun koyuna yatmak, oyuncaklar, aynı bahçe dadilinde mektep

çocuklarının oyunları, aileler arasında veya otellerde su kabı içinde yüz yıkamak, Trakomlu validelerin kendi göz çapakları ile bulaşık ellerini çocuklarının gözlerini silmeleri ile bulaşır.

İzdihamlı, rutubetli mahallerde ikamet, kışla, mahbushane, mektepler, müsafirhaneler ve pansiyon mahallerinde Trahom hastalığının bulaşması gayet kolaydır.

Göz ve gözün zarlarını kanlandıran toz fırtınaları, ziyade sıcak kumsal ve tozlu mahaller Trahomu fazlalaştırır.

Evelce çapak ve cerehat yapan göz hastalıkları ile hastalanan gözlere Trahom hastalığı daha kolay bulaşır.

Trahom hastalığı on yaşından evvel çocuklarda nadir görülmektedir.

Trahom'un sebepleri:

Henüz tabiatı keşfedilmeyen bir mikroptur. Bu mikroplar kabarcıkların içindeki cerahtta bulunur.

Toz topraklı fırtınalar, güneş ve sıcaktan dolayı gözlerin kanlanması,

Cemaatin hayatında görülen fena adetler,

Bünye istidadı,

Gözün çapaklı ve cerehatlı diğer hastalıkları Trahom hastalığına yakalanmağa hazırlar.

Trahom Hastalığının Alametleri:

Bu hastalık ekseriya gizli başlar. Göz kapaklarındaki çibanların kapanıp yerleri sertleşerek kapakların kalınlaşmasına kadar yavaş yavaş devam eder.

Hastalık şiddetli alametlerle başladığı zaman göz kapakları şişer, kızarır, sulanır, cerehat kirpik diplerine ve göz pınarına çapak halinde toplanarak göz kapaklarını yapıştırır.

Gözün ince zarı, kabarcıklardan başka her tarafta şiş ve kızıl olur. Çapak ziyadedir. Gözler aydınlıktan korktuğu için hasta göz kapaklarını süzer, gözlerinin siyahında yaralar bulunur.

İnce zarın üzeri kadife veya çilek gibi ufak, esmer, kırmızı, pürtüklü ve sert olur.

Göz kapaklarının iç zarı kabarcıklarla beraber serttir ve bozuktur. Çapak az ve iplik gibi olur.

Hastalar gözlerinin içine bir avuç kum atılmış hissile gözlerini sık sık oğuştururlar.

Üst kapaklarının düşmesi sebebiyle göz aralığı daralır. Göz kapaklarının kenarı kaytan gibi şiş görülür. Güneş, rüzgâr, lamba ışığı, toz fırtınaları ve çok uzun okumaktan gözler sulanır.

Kirpik köklerinin bulunduğu yuvalarda hastalık bulaştığı için kirpiklerin diplerinde üzerleri kabukla örtülü yaralar olur, kirpikleri düşürür, kirpiklerin sıraları çoğalır ve göz siyahına dokunacak surette iç tarafa yakın ikinci sıra yalancı kirpikler çıkmaya başlar. Yahut kirpiklerin bulunduğu kenar içeriye doğru döner. Kirpikler göz siyahına dokunur.

Kıkırdakların kalınlaşması ile üst göz kapakları sağlam göz gibi yukarı kalkmaz. Göz kapakları düşük olduğu zaman hastalar iyi görebilmek için başlarını yukarı kaldırır.

Trahom göz beyazı ve siyahı zarlarına bulaşarak siyahta ufak ufak çentik cerehatsiz yaralar, sıyrıklar, damarlı yaralar, cerehatlı büyük çibanlar hasıl olur. Gözün siyahında çentik yaralar olunca göz kamaşması ziyadeleşir, hasta gözlerini açamaz, çapak da fazlaştıkça hastanın görmesi azalır.

Göz siyahında çibanlı büyük yaralar ekseriya derinleşirler ve gözün suyu akarken göz bebeği yaraya gelir yapışır ve yara kapanınca bebek de yaraya bitişik kalır.

Bazan bu yaralar, fena cerehat yapan diğer mikroblarla karıştığından göz yuvarlağının akını ve iç zarlarını cerehatlandırarak gözü söndürür.

Trahom'un âkibeti:

Trahom hastalığına müptela olanlar ilk devrede tedaviye başlarsa hastalığın müddeti kısaltılır. Göz siyahına yapacağı fenalıkları azaltır. Göz siyahı hastalığa yakalanırsa iyi olması mümkündür.

Yaraları kapanarak iyi olmuş bir hastanın tekrar Trahom hastalığına yakalanması mümkündür.

Vücudun diğer hastalıkları sebebiyle kansızlık, zayıflık, göz yaşı pikârının cerehatlı hastalığı, diğer cerehatlı hastalıkları Trahom akibetini fenalaştırır.

Trahomlular için sağlık ve Trahomdan korunmak için tedbirler:

Şahsi ve umumî olarak iki tedbir vardır.

Şahsi tedbirler:-- Trahomlu bir hasta tedavi edilip iyi olsa dahi havlu, mendil, yatak takımı, sofrası ayrı olacaktır. Hokka, kalem, kitap ve sair işe mahsus aletler tamamen Trahomluya ait olmalıdır.

Bu gibi aletler ilaçlarla temizlendikten sonra başkası tarafından kullanıla bilir.

Trahomlu bir hastası bulunan aileler arasında yapılan tedbirlerden birincisi hastaya, diğerleri umumî aileyedir.

Hastanın gözlerinde çapak fazla ise hastayı diğer bir odada yatırmak, bahusus çocuklarla teması menetmek, gözlerini tedavi ettirmek, eğer hastanın gözlerinde çapak fazla olmayıp adeta ise hastanın gözlerine ilaç yapmak ve eşyası ayrı olmak üzere aile arasında bulunabilir.

Hastanın gözlerinin çapakları çok olduğu zamanlar çamaşırlarını ayrı yıkattırmak, Kullandığı pamuk ve bezleri suya atmak veya ocakta yaktırmak, bulunduğu odada sinek bulundurmamak, hastayı cibinlik altına yatırmak, iskambil kâğıdı ve sair oyunları hasta ile oynamamak elzemdir.

Hastanın gözlerini tedavi edenler ellerini sabunla yıkayıp sonra 1/1000 Sublime mahlulu veya ispirto veya kolonya ile yıkamak lazımdır.

Temiz bir aile efradı Trahomlu mıntikalarda seyahat veya ikametleri halinde tozlu, güneşli, rüzkârlı havalarda gözlerine " Vapur dumanı „ gözlükler koymalıdır.

Trahomlu validelerin emzikteki çocuğa hastalığı bulaştırmak için çok dikkatli davranmaları lazımdır. Bunun için sütteki çocukların gözleri sulandığı, yaşardığı zaman valideler ellerile veya mendillerile çocuğun gözlerini silmeyerek ufak ufak kesilmiş tülbentlerle silmek ve bunları yalnız çocuğun gözlerine tahsis etmek lazımdır.

Süt neneleri intihap ederken Trahomlu olmamalarına dikkat etmek ve icabında Trahomlu bir süt nine kullanmak zaruri ise

süt ninenin Trahomlu gözleri tedavi altına alındığı gibi çocuğun gözlerine ellerini sürdürmemeye ve süt ninenin çocukla temasını yalnız süt verme zamanlarına hasretmelidir.

Umumî tedbirler:

Şehirlerin caddelerini tozdan kurtarmak, sokaklara taş, asfalt, kaldırım yapmak, günde bir kaç defa, yolları sulamak, dükkânlara tente yaptırmak ve yaya kaldırımları ağaçla gölgelendirerek halkın gözlerini güneşten korumak.

Umumî pazar mahallerinde kahvehane, kasap, aşçı ve lokantalarda me'külati hüsnü muhafaza ederek süprüntüleri dükkândan sık sık kaldırmak, zemini bol su ile yıkamak, sinekleri imha etmek.

Salhane, tabakane gibi pislik mahallerini şehir haricinde yaptırmak, şehirde açık lağım bulundurmamak, hamamlarda havluları kaynatmadan diğer müşterilere vermemek.

Aileler arasında çocuklara hizmet etmek üzere alınacak hizmetçi kız ve kadınların muayenelerinde Trahoma müptela ise tedaviden sonra ve bilcümle şeraite riayet etmek üzere kabul edilmelidir.

Yani doğan çocuklardaki çok çapaklı göz hastalıkları Trahomlu mıntikalarda ve sıcak iklimlerde görülen çapaklı göz hastalıkları salgınını çabuk tedavi etmeli ve çocukların gözlerini bu salgın göz hastalıklarından muhafaza etmelidir.

Rutubetli mahallerde, kalabalıkta yatıp kalkmayı mennetmelidir.

Mektep, müsafirhane, kışla, hapishaneler gibi mahallerde Trahomlu olanlar ayrı odalarda yatırılmalıdır.

HALKEVİMİZ

DOKUZUNCU YILINA GİRERKEN

Sekiz yıldan beri ideal bir hizmet aşkile yüksek bir yurt vazifesi heyecan ve bağlılıkla Evimizi muvaffakiyetle sevk ve idare eden kıymetli ve enerjik reisimiz Galip Demirerin ve değerli çalışma arkadaşlarının inanlı ve devamlı gayretleriyle günden güne verimlerini artırmakta bulunan Halk-evimiz çalışmaları muhitte yüksek bir alâka ve takdirle karşılanmakta tekâmül seyrini takip etmektedir.

Halkevlerimizin kurulduğu günden beri her sene yıl dönüm bayramlarımızda yapılan büyük halk toplantılarında Evin bir yıllık çalışmalarının hesabını veren ve yeni hamleler için daha geniş ve müessir yardımlar ve alâka artışı isteyerek Ev çalışmaları elrafında bütün yurttaşları daha yakın tutmak piresibinde bulunan Halkevi Reisimizin 25 / Şubat / 940 yıl dönüm bayramımızdaki büyük müsameremizden önce yaptığı değerli konuşmasını bir yıllık çalışma raporumuz özile birlikte aşağıda dercediyoruz:

Sayın Baylar, Bayanlar!

İnkilâp ve Cumhriyet partisi aziz Partimizin, büyük milletimizin yüksek ve asil kudretlerini, kabiliyetlerini nizamlandırıp işleyerek olgunlaştırmak; milli bünyemizde en ileri bir medeniyet kültürü yaratmak hamlelerinden: Altı okun ışıık ve nurlarını dağıtan meş'aleleri halinde yurdun her bir tarafına yayılan Halkevlerimizin sekizinci yılını kutluleyoruz.

Bu gün Ankara Halkevindeki büyük törenle Yüce Baş Vekilimizin nutuklarıyla açılan yeni halkevlerle birlikte halkevlerimizin sayısı (373) ü bulmuştur.

Eleman ve imkânları bir halkevi kurmağa henüz müsait bulunmayan yurt köşelerinde de bu imkân ve elamanları hazırlayıp yetiştirici birer kurum olarak halkevlerimizin birer küçük numunesi olan (140) halk odası da yine bu gün açılmış bulunmaktadır.

İlk açılan 14 Halkevile birlikte sekiz yaşını dolduran halkevimizin ve diğer evlerimizin yıl dönümlerini kutluladığımız bu günde ulusal kültür savaşındaki kabilemize katışan bu ülkü arkadaşlarımız ve kardeşlerimizi candan sevgilerle selâmlar ve eyi başarılar dilerken bu büyük günümüzü hepimize kutlularım.

Sayın Dinleyicilerim!

Hepimizce bellidir ki sekiz seneden beri içtimâî hayatımızda önemli bir yer tutan halkevlerimiz; yurttaşların bir birlerini daha yakından anlayıp sevgi ve bağlılıklarını artırmak, bir birlerine ve yurduna daha çok faydalı olmak imkânını verip sağlayan bir verimle ve gittikçe büyüyüp kuvvetlenen bir çığ hızıyla ilerlemektedirler.

Bu güne kadarki deneme ve elde edilen verimler halkevlerinin Cumhuriyet Türkiyesinin en göze çarpan bir halk terbiyesi ve kültür müessesesi olduğunu göstermektedir.

Bunun ve millî kültür idealimizin en güzel tarifini en büyüğümüz MİLLÎ ŞEFİMİZ büyük İNÖNÜNÜN halkevleri yıldönüm bayramlarından birinde söyledikleri şu veciz sözlerde buluyoruz:

MİLLÎ ŞEF diyor ki:

“ Halkevleri bütün vatandaşların müşterek malıdır. Halkevlerimizin temiz, feyizli ve ilerler bir halde olması bütün devlet memurlarının, vatandaki bütün entellektüel sınıfın, bütün ilerlemek isteyen unsurun müşterek malı, müşterek vasıtası olmuştur. Halkevlerinin her hangi bir muvaffakiyetsizliğinden doğacak her hangi bir mesuliyet hepsinin, hepsinin boynundadır. „

İşte Sayın yurttaşlarım!

Muhitte mevcut eleman ve imkânların yardımile mebsuten mütenasip olarak bu yurt ödevini yapmağa çalışan evimiz de bu yüksek direktiflere uyarak vatandaşların bir birini ve vatanını daha çok sevmesi ve bir birine daha çok faydalı olması yolundaki tutumu ile bu kutsal gayeye ulaşmağa çalışmaktadır. Bu çalışmalarımızda bu yurt ve millet davasında bize yardım ve hizmetlerini esirgemeyen kıymetli büyüklerimize ve çalışma arkadaşlarımıza şükran ve minnetlerimizi sunmak benim için en aziz bir borçtur. Yalnız arkadaşlarım; şurasını unutmayalım ki Hepimizin mukaddes bir yurt hizmet ve vazifesi olarak tanıdığımız bu çalışmaların şümül ve verimlerinin artması, artırılması mecburiyetindeyiz.

Halk evlerinin vazife ve hizmetlerinin mütezayit bir hamle ve çalışma hızı isteyen bir vüs'atle inkişaf etmekte olduğunu daima göz önünde tutarak kadromuzu takviye etmek, çalışanların, yurda

ve yurttaşlara fayda vermeğe koşanların sayısını artırmak ihtiyacındayız.

Halkevimizin sekiz senelik çalışmalarının atide daha iyi belirecek iz ve verimlerinin yüzümüzü kızartmayacak dolgunlukta olduğunu görmekle beraber, yapacağımız ve yapmağa mecbur olduğumuz hizmetlerin daha geniş ölçüde bizi bekledigini ve bunları başarmak için daha çok çalışmağa borçlu olduğumuzu hiç bir zaman unutmuş değiliz.

“Daima daha iyiye ve daha güzele doğru...”

İşte halkevimizin ve halkevlerimizin hedefi ve çalışma parolası.

Sayın Yuttaşlarım!

Evimizin hepimizin gözü önünde geçmiş bulunan bir yıllık çalışmalarının - madde ve rakamlara dayanır - bir hülâsasını Taspinar dergimizin son sayısında okuyacaksınız.

Çalışmalarımızda göreceğiniz noksanları imkânsızlıklara bağışlayarak daha iyi verim alabilmemiz için bizi takviye etmenizi dilerim. Her zaman arz ve rica ettiğim veçhile yarttaşlarımızın biilhassa münevver arkadaşlarımızın evimize ve çalışmalarımıza yardımlarını artırdıkları nisbetde verimlerimizin artacağını takdir buyurursunuz.

Sayın Baş Vekilimizin bu günkü nutuklarında buyurdıkları veçhile münevver halk; Halkçı münevverin eseri olacaktır...

Bu güne kadarki tecrübelerimizin bize verdiği bir netice:

Memleketde henüz pek çok vatandaş halkevlerine girmek orada çalışmak için çağırılmak itiyadındadırlar. Halbuki sözlerime başlarken kaydetmiş olduğum en büyüğümüzün buyurdıkları gibi:

(Halkevi bütün halkın müşterek evidir.) Halkevleri sizin kendi evinizdir. 18 yaşından yukarı her vatandaş halkevinin memleket hizmeti yolunda açılmış dokuz kolundan hangisini isterse oraya girer, ismini yazar; elinden gelen hizmetle vatanına, milletine hizmete koşar.

Halkevi de kadrosuna giren bu yurttaşlardan yine yurt ve millet için faydalanır.

Aydın ve bilgili arkadaşların; kudret ve bilgilerinden yurttaşlarımızı faydalandırmak için evimize ve teşkilâtımıza bir memleket vazifesi olarak yapacaklarından emin bulunduğumuz yardım ve

himmetlerini dilerken bütün yurttaşların halkevimizde arzusuna, meslekine ve kabiliyetine göre istediği kolda yer alarak kaydolması için hepinizin yüksek vatan severliğinize güvenerek ricalarımı tekrarlarım.

Şen gecenizi fazla işgal etmekten kaçınarak sözlerime son verirken; her sene olduğu gibi bu yıl da komşu kasaba Halkevlerinde içtimaî yardım kolları menfaatlerine müsamere vermeğe giderken kazaya uğrayarak ülkü yolunda şehit düşen 3 aziz arkadaşımızın, halkevleri tarihinde ilk ülkü şehitlerinin mukaddes hatıralarını kalbimizi sızlatan acılarile taktis ve tazimle anarız.

Ebedi Şefimiz aziz ATAMIZIN mukaddes ve yüksek hatırası önünde ebedi hürmet ve tazimlerimizle egilir, en büyüğümüz MİLLÎ ŞEFİMİZ büyük İNÖNÜ nü de hepimizin candan bağlantı ve tazimlerimizle selâmlarım.

Evimizin Bir Yıllık Çalışmaları Özüdür.

İdare Hey'etimiz:

Mutad içtimalarını muntazaman yaparak evin umumi çalışmalarını tanzim etmiş, talimatnamemiz gerekligince her şubenin çalışmaları üzerinde gereken tetbirleri almıştır.

Millî günler ve bayramların kutlulama pögramlarını hazırlamış bu günlerin büyük tezahürlerle kutlulanmasına çalışmıştır.

23 - 30 Nisan çocuk haftasında hususî çocuk filimleri getirtilerek şehrimiz ilk mekteplerindeki bütün çocuklara bir hafta sıra ile ve mütemadiyen parasız sinema gösterilmiş ve üzerlerinde (Afyon Halkevinin ilk mektep çocuklarına armağanı 23 / Nisan / 939) yazılı hususî yaptırılmış defter ve kalemler dağıtılmıştır.

19 / Mayıs spor ve gençlik bayramımızın geniş ölçüde bütün halkımızı alakalandıran bir prugramla kutlulanması sağlanmıştır. Çeşitli spor hareketlerle hakiki bir spor ve gençlik günü yaşatılmıştır.

Halkevimizce 6 yıldanberi yapılmakta olan Kocatepe ziyareti bu sene daha geniş bir tertip ve kadro ile yapılmıştır. Ulusal kurtuluş savaşımızın büyük zaferinin eşigi olan bu kutsal tepede inkılap ve istiklâl heyecanlarımızı her sene tazelemeğe giden halkevliler, bu sene evimizin teşebbüsü ve vilâyetin himmetile tâ

tepeye kadar yapılan yoldan kamyonlarla haha kalabalık bir kafile halinde bu tarihî ziyaretlerini yapmışlardır.

Dil, Tarih, Edebiyat şubemiz: Bu şubemiz geçen yıllardaki geniş çalışmalarını bu sene devam ettirememiştir. Evce alınan tetbirlerle dergimizin çıkmasının devamı sağlanmıştır. Yine bu şekilde çeşitli mevzularda (15) konfarans tertiplenmiş ve verilmiştir. Çevremizde folklor tedkiklerine devam edilmektedir.

Ar şubemiz: Bu şubemiz mevcut elemanlarla çalışmalarına devamdadır.

Resim kolumuz: Muhitteki resim meraklılarının çalıştırılması için bir atölye açılması hazırlıklarını bitirmek üzeredir. Evimizin birinci fotoğraf ve Resim sergisini de hazırlamış muhitteki san'at meraklılarını tahrik ve teşvik edici bir şekilde tertip ederek açılmasını sağlamıştır.

Müzik kolu: Mevcut amatör arkadaşların gayretile muntazaman eksersizler yapmaktadır. Evimizin toplantı konferans ve temsillerinde konserler vermektedir. Bu yıl içinde 10 konser vermiştir. Müzik ve temsil kollarımızın elbirliğiyle her sene komşu kasaba ve şehirler Halkevlerinde de müsamereler vermek, oralar da da müfit ve müessir olmak hizmetleri; bu sene 1/Haziran/939 da yine bir hizmet için Dinara giden Halkevi kafilesinin uğradığı büyük felâket ve kaza yüzünden yapılamamıştır. Bu feci kazada kurban giden; halkevleri tarihinin ilk ülkü şehitleri 3 aziz arkadaşın mukaddes hatıralarını daima en büyük acımız olarak takdis ve tazimle yaşatmaktayız.

Önümüzdeki yılda Halkevi bandosu teşkili hakkındaki kararın tahakkuku için hazırlıklara başlanmıştır.

Temsil şubemiz: Genç istidatları etrafına toplayan ve çevrede eyi amatörler yetiştirmekte devam eden şubemizin çok çetin piyesleri temsildeki muvaffakiyetleri muhitte takdirle karşılanmakta bu suretle değerli başarılar göstermektedir. Yıl içinde 17 defa temsil vermiştir.

Spor şubemiz: Bölge spor kurumu ile elbirliğinde devam edilerek gençlerin spor kulüplerine girmeleri ve spor kulüplerinin canlı, kareketli, verimli çalışmalarına önemle ilgilenmiş ve (120) eksersiz (4) komşu kasaba ve şehirlere spor gezisi ve teması ve (5) müsabaka yapmıştır.

Beden terbiyesi yüksek genel direktörlüğünün tamimleri veçhile senelik kır koşullarına devam edilmiş ve bu koşullar muntazam surette beş hafta içerisinde bitirilmiştir.

Sosyal yardım şubemiz: Çevremizde mevcut hayır kurumlarile yakından ilgili bulunmakta bu kurumların verimlerini artırmak yolunda mümkün yardımları yapmış ve yapmakta devam etmekte bulunmuştur.

Şubede kayıtlı doktor arkadaşlar tarafından bulaşıcı ve sair hastalıklar hakkında Halkevi salonunda konferanslar verilmiş ve bu suretle halkımız tenvir ve irşat edilmiş ve kaftada beş gün Halkevimiz polikliniğinde köylü ve şehirli fakir hastalar parasız muayene edilmekte bunlardan çok muhtaç olanların ilâçları da evimizce alınmaktadır. Bu yıl (269) hasta yurtdaş muayene edilmiştir. Köy ve şehir okullarındaki fakir talebelere kalem, defter, kitap dağıtılmış ve bir çok vatandaşın iş bulmasına yardım edilmiştir. Kaza Halkevlerinde içtimai yardım kolları menfaatine müsamere vermeğe giderken Dinar yolundaki feci kazada can veren üç Halkevi ve ülkü şehidi arkadaşlarımızın geride kimsesiz kalanlarına yardım için evimiz ve kolumuzca alınan teşebbüsle Parti ve Halkevimizin gösterdiği büyük kadirşinashık ve muhterem vilâyet halkımızın gösterdikleri yüksek şefkat ve himaye muhassalası olarak sağlanan yardımlar millet ve memleket hizmeti yolunda çalışanların unutulmadıklarını, unutulmayacaklarını belirten ve içtimai yardım duygularımızın yüksek bir tezahürü halinde tecelli etmiştir. Bu suretle üç ailenin her birine (1000) biner lirayı aşkın maddi birer yardım yapılmış, maddi sıkıntılarının azaltılmasına ve geçimlerinin teminine çalışılmıştır.

Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubemiz:

Halk için öğrenilmesinde faide olan zehirli gaz ve hava tehlikesinden korunma yolları üzerinde iki devrede 27 gün devam eden derslere (412) yurddaş gelerek faydalanmışlardır.

Köy muhtarlarının vazife ve hizmetlerinde daha bilgili olmalarını sağlamak için her muhtar seçimi yenilendiğinde yapılmakta olan köy muhtarları kursumuzun ikinciside bu sene Halkevimizde yapılmıştır. İlgili daire müdürlerinin ve iş adamlarının verdikleri ders ve konferanslarla on gün devam eden bu kursa (153) köy muhtarı devam ederek faydalanmışlardır.

Tahsil çağını geçmiş veya başka sebeblerle okuma yazma niyetinden mahrum kalmış bulunan yurttaşlar için geçen senelerde olduğu gibi Halkevinde, Ceza evinde ve Jandarma koğuşunda bu senede iki devrede kadın ve erkeklere (7) dersane açmış (457) yurttaş derslere devam etmiş okuma yazma öğrenmişlerdir.

Önümüzdeki devrede lisan dersleri ve lise talebeleri için ikmal kursları açmak hazırlığındadır.

Kütüphane ve Neşriyat Şubemiz:

Bu şubemiz halkın aydınlatılması ve bilgisini artırma yolundaki çalışmalarına hızla devamdadır. Kütüphanemizde (1251) aded evimize (4779) adedi şehir kütüphanesine ait (6030) muhtelif eser her gün yüzlerce yurttaş tarafından zevkle ve istifade ile okunmakta salonumuz daimi bir okuyucu kitleyle dolup boşalmaktadır.

Köycüler Şubemiz:

Köylülerimizin inkılâp ve rejime karşı ilgi, duygu ve anlayışlarını genişletmek için her fırsat ve vesile ile çalışmalarına devam etmektedir. Çarşamba günleri evimizin köycüler gecesi olup evimizin açılışından beri bu gecelere devam edilmektedir. Tedaviye muhtaç olan fakir köylülerimiz bu şubemiz vasıtasile parasız baktırmakta, bir çok asker ailelerinin mektupları ve arzuhalileri de parasız yazılmaktadır. müsait mevsimlerde köy gezileri yapılmaktadır.

Müze ve sergi kolu:

Şehrimizdeki müzenin zenginleşmesine çalışılmaktadır. Çevrede arayıp bulduğu tarihi eserlerin müzeye nakli ve gayri menkul asarın da eyi bakımı için çalışmalarına devam etmektedir. Bu sene evimizde Akşam kız san'at mektebi tarafından bir Dikiş, Nakış ve Çiçek sergisi açılmasını sağlamış ve muhitte ilgi ve beğenile karşılanmıştır.

Muhitteki Resim ve Fotoğraf amatörlerinin san'at merak ve kabiliyetlerini inkişaf ettirmek için hazırlanan birinci resim ve fotoğraf sergimizde muvaffakiyetle tertip ederek açmıştır.

Şehir müzesinde şube adına kurulan Etnoğrafya köşesi çevremizin eski kıyafet ve ev eşyalarına ait topladığı kıymetli eserlerle bir salon dolduracak kadar zenginleşmiştir.

Bu yılki muhtarlar kursumuza devam eden köy muhtarları
Valimiz ve Halkevi reisi ev azalarımızla birlikte

Temsillerimizden birinde rol alan amatörlerimizden bir grup

İki yılki mühterler konferansımız devam eden köy mühterleri
Valimiz ve Halkevi reisleri ile beraberinde

Temelliklerimizden birinde olan temelliklerimizden bir grup

Temsil ve konferanslarımızda bulunanlarımızdan bir grup

Temsil ve konferanslarımızda bulunanlarımızdan bir grup

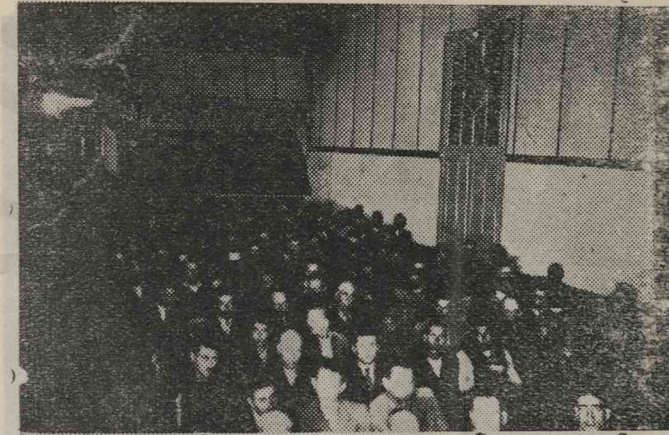

Temsil ve konferanslarında bulunanlardan bir grup

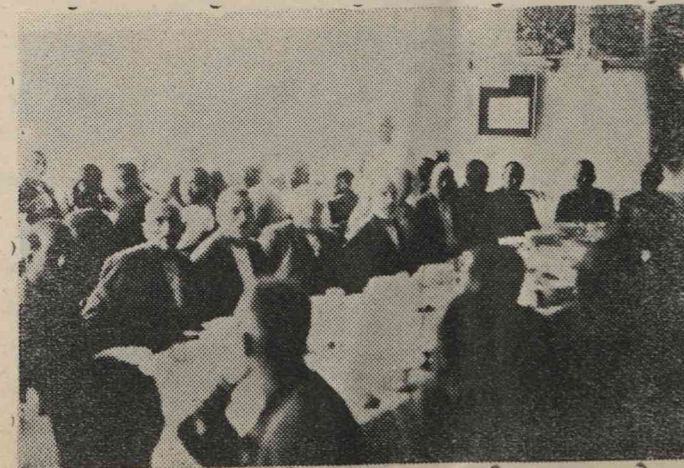
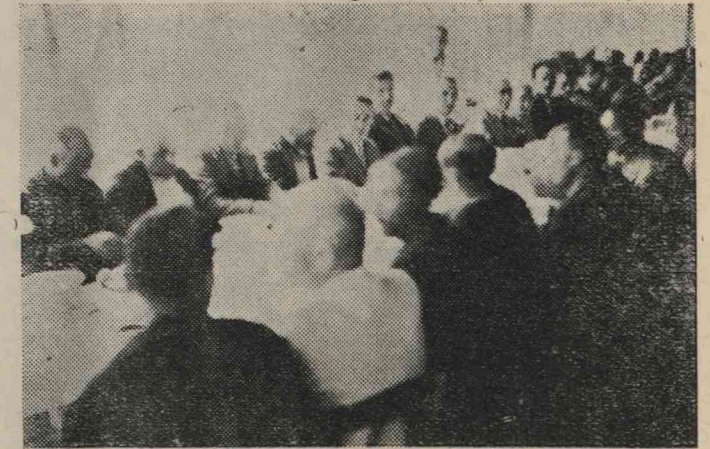
Temsil ve konferanslarında bulunanlardan bir grup

3/6/939 da Dinar yolunda
kazaya uğrayan
Halkevlilerden kurtulanlar

Dinar Halkevine mûsa-
mere vermeğe giderken
selde boğulan arkadaş-
larımızın hatırasına ya-
pılan taziz toplantısından
bir görünüş

Kursumuza devam eden
köy muhtarlarına verilen
şölenlerden görünüşler

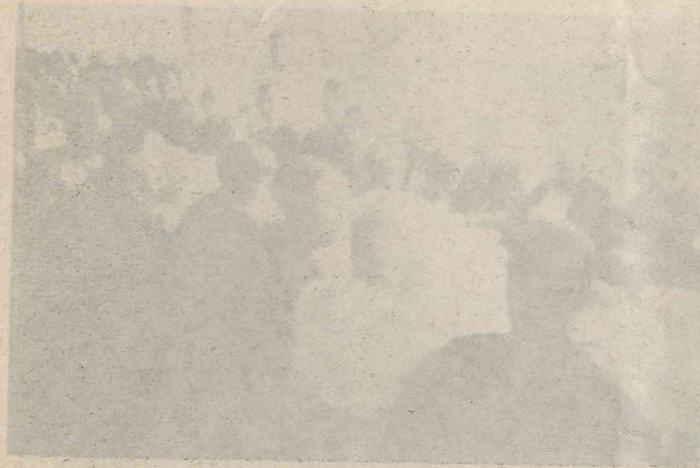
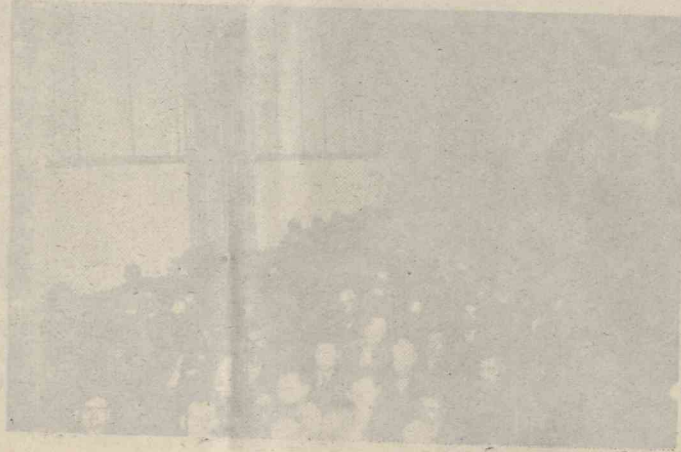

Kursumuza devam eden
köy muhtarılarına verilen
şölenlerden görünüşler

Halkevilerden kurulanlar
kayaya uğrayan
3.000'den fazla yolunda

Dinle Halkevini mısır-
mere verimege eğerken
seide boğulan arkadaş-
larımızın halatına ya-
yalan tazi toplanışından
bir görünüş

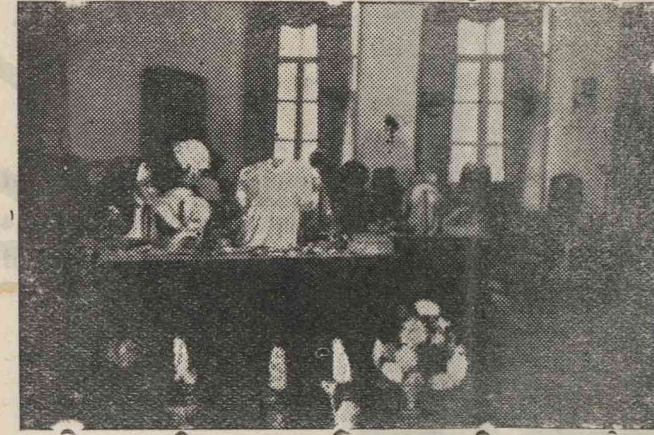
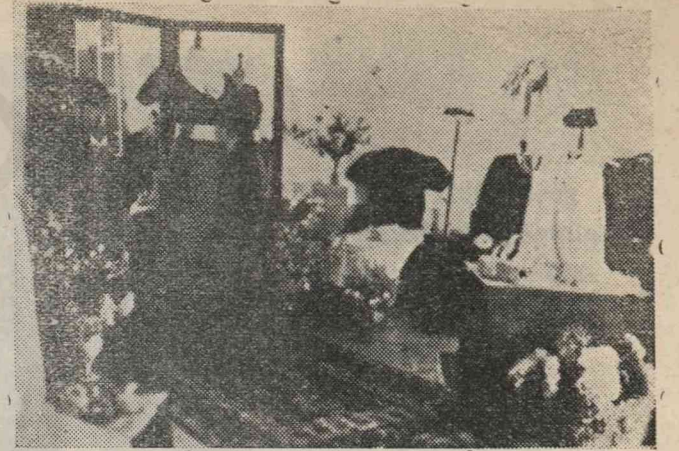

Kurumumuz devam eden
köy muhtatlarına verilen
şölenin görünüşler

Kurumumuz devam eden
köy muhtatlarına verilen
şölenin görünüşler

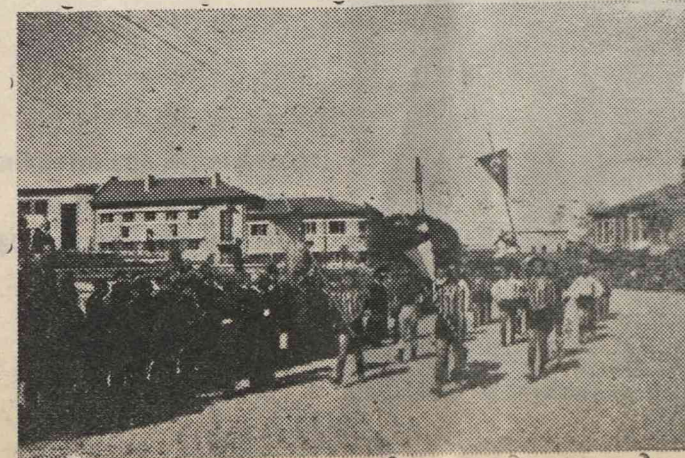
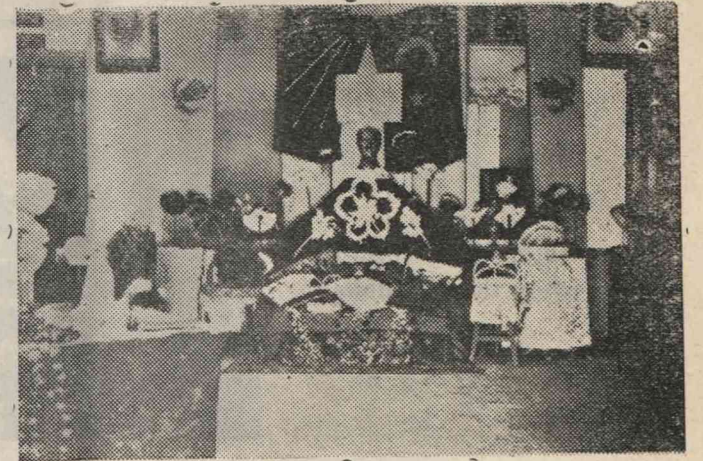

Halkevimizde açılan
sergilerden bir görünüş

Halkevimizde açılan
sergilerden bir görünüş

Halkevimizde açılan
sergilerden bir görünüş

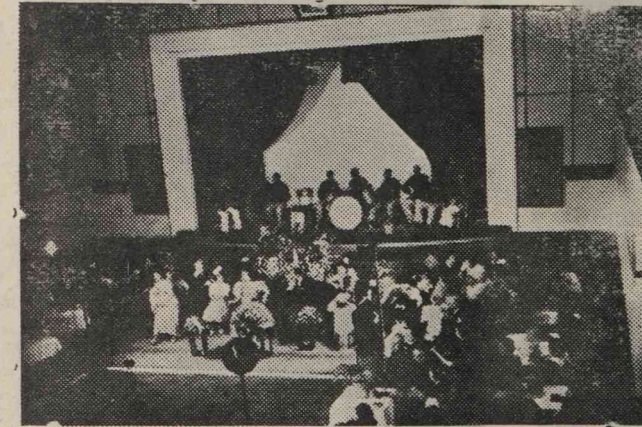
19 Mayıs gençlik ve
Spor bayramında
Sporcularımız

23/Nisan/1939 Çocuk
bayramında Halkevinin
armaganı kalem ve def-
terlerini alan yavrular
Halkevi önünde

23/Nisan/1939 Çocuk
bayramında Halkevinin
armaganı kalem ve def-
terlerini alan yavrular
Halkevi önünde

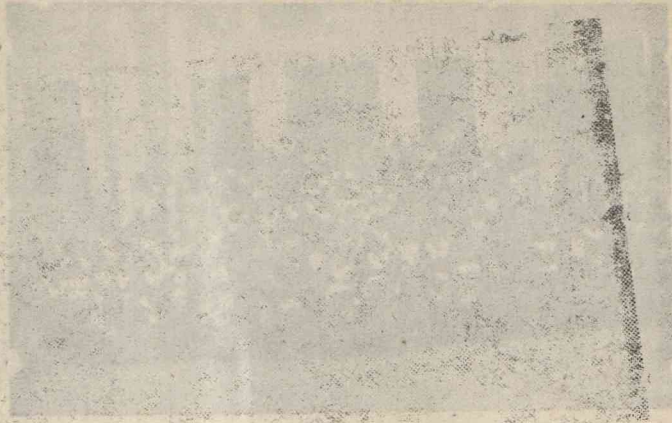

Halkevimizde yapılan
düğünlerden bir görüntü

Halkevimizde öğretmenler
şerefine verilen çay
şöleninden bir görüntü

23 Nisan 1939 Çocuk
bayramında Halkevinin
armaganı kalem ve def-
terlerini alan yavrular
Halkevi önünde

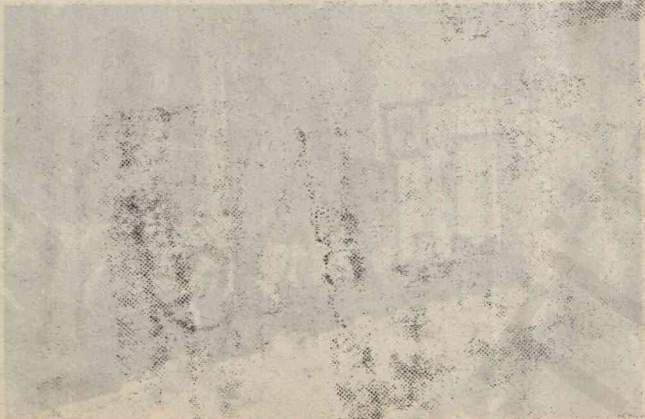
23 Nisan 1939 Çocuk
bayramında Halkevinin
armaganı kalem ve def-
terlerini alan yavrular
Halkevi önünde

Halkevinin verildiği
öğrencilerden bir görünüş

Halkevinin verildiği
öğrencilerden bir görünüş

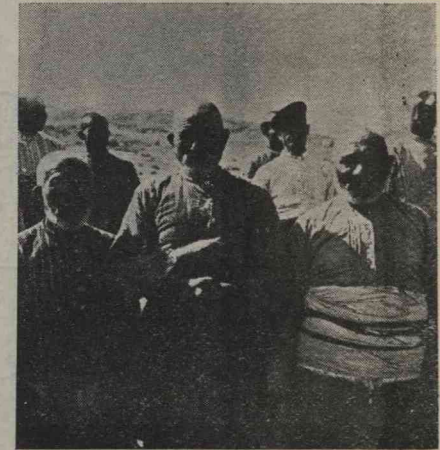
26/Ağustos/1939 da Halk-
evliler Kocatepe'de

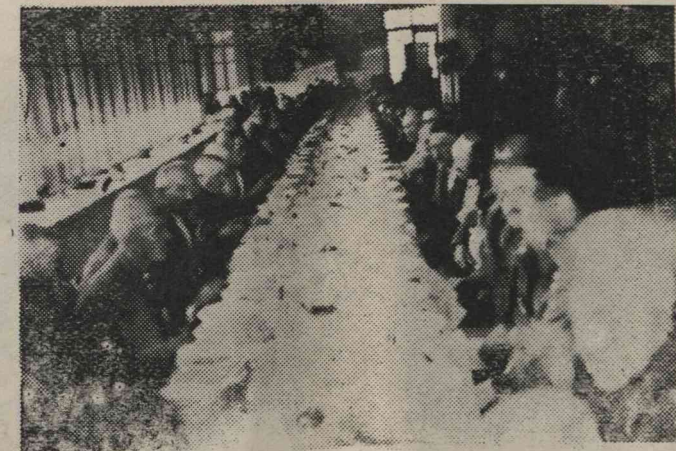
Kocatepe'de İstiklâl marşı ile
Bayrak çekilirken

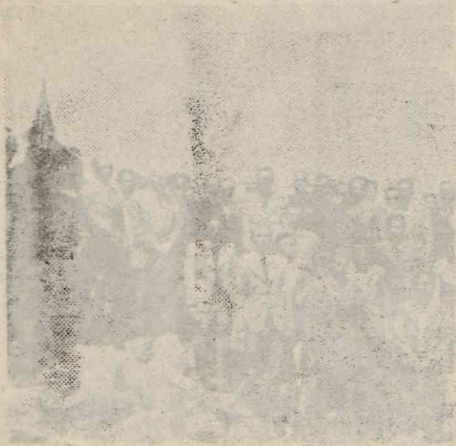
Kocatepe'de söylev dinlenirken

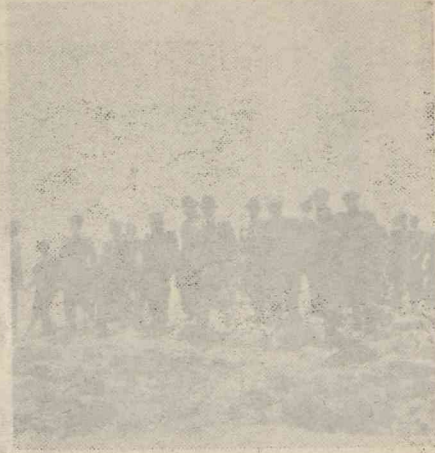
Kocatepe'de Halkevi reisimizin
söylevini dinleyen köylüler

Köy muhtarlarına verilen şöleden
başka bir görünüş

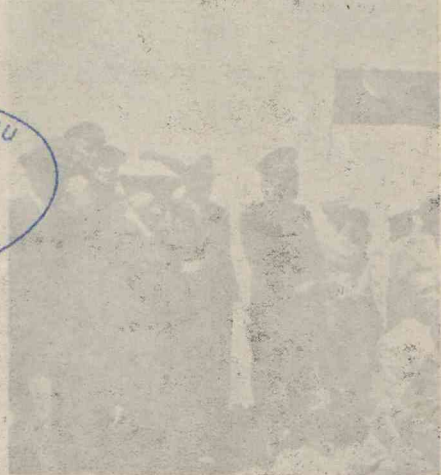
Kocatepe'de latikibi marşı ile
Bayrak çekilirken

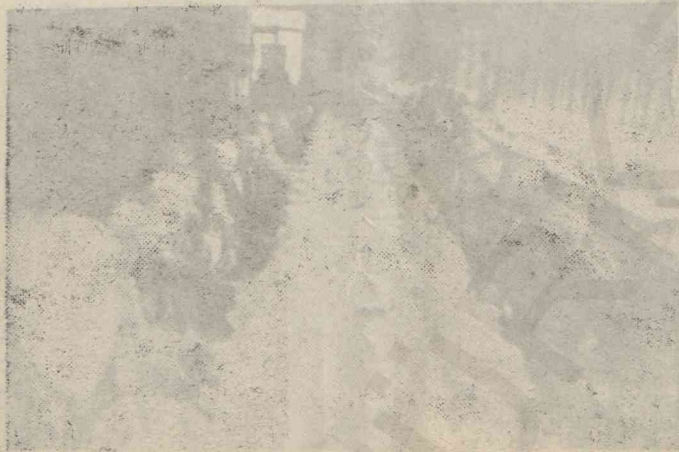
20 Ağustos 1939'da Halk-
evliler Kocatepe'de

Kocatepe'de Halkevi telimimizin
söylevini dinleyen köylüler

Kocatepe'de söylev dinletirken

Köy muhtarına verilen sözünden
pasen bir görüştü

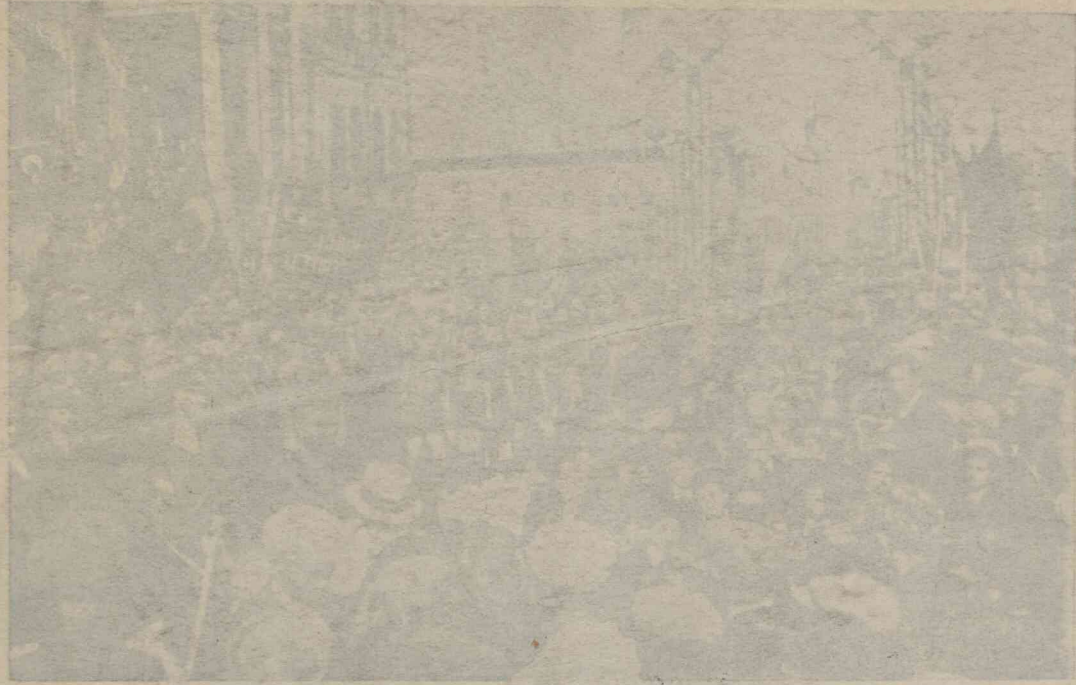
Halkevimizde verilen müsamerelerden üç görünüş

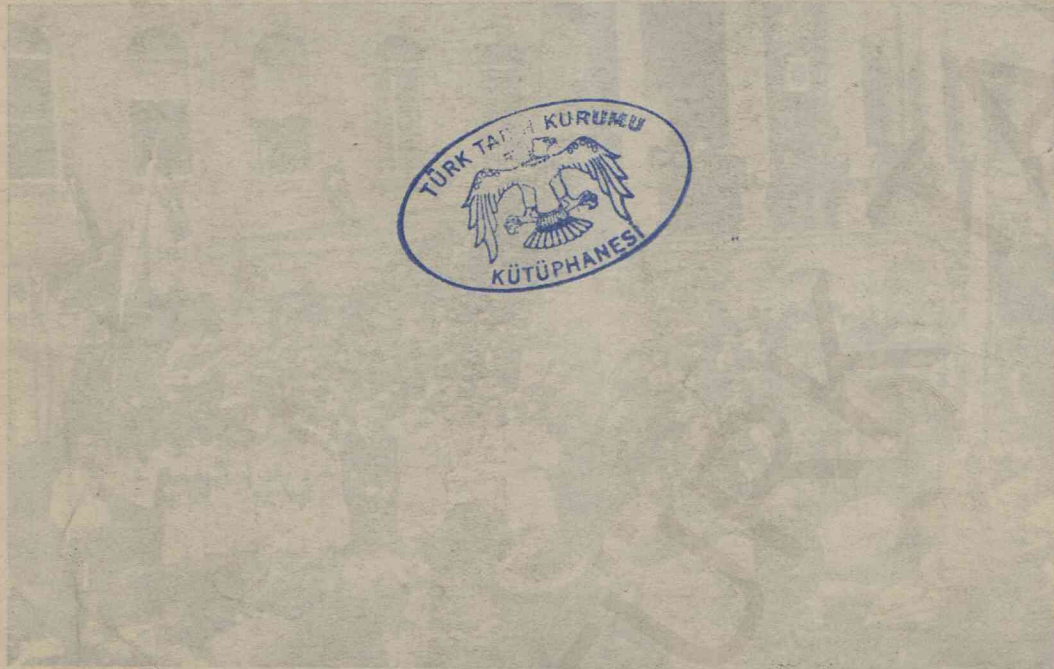
İdman mintakası ve Afyon spor takımları resmi geçitte.

Koca tepe spor kulübü gençleri, Kalkancıları bayram merasiminde.

İsmail mülkâsı ve diğer spor takımı resmi fotoğrafı.

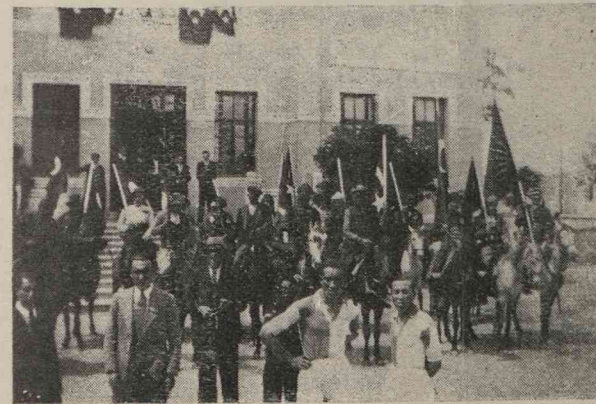
Koca tepe spor kulübü gençleri, Kalkançılar bayram merasiminde.

Dumlupınarda Bay
İncedayı ve Demirer
köylüler arasında

Dumluda en genç
subayımızın söylevi

Kocatepeye giden
kafile Evimiz
önünde

Avcılarımız

HALKEVLERİNİN ÇIKARDIKLARI DERGİLERİ
AŞAĞIYA YAZIYORUZ.

Halkevlerinin Adı	Derginin Adı	Halkevlerinin Adı	Derginin Adı
Halkevleri (Ankara)	Ülkü	İzmir	Fikirler
Adana	Görüşler	Konya	Konya
Afyon	Taşpınar	Manisa	Gediz
Antalya	Türk Akdeniz	Merzifon	Taşan
Bafra	Altun Yaprak	Mersin	İçel
Balıkesir	Kaynak	Milâs	Yeni Milâs
Bursa	Uludağ	Muğla	Muğla
Burdur	Burdur	Niksar	Ülker
Denizli	İnaç	Trabzon	İnan
Elâzığ	Altan	Samsun	19 Mayıs
Eminönü	Yeni Türk	Sinop	Dıranaz
Eminönü	Halk Bilgisi Haberleri	Niğde	Akpınar
Gireson	Aksu	Yozgat	Bozok
Isparta	Ün	Kayseri	Erciyeş

ABONE;

Seneliği (120) kuruş Abone için Halkevime
baş vurulmalıdır.

İmtiyaz Sahibi : Ahmet Sami Onur.
Neşriyat Direktörü : Yahya Akın.
Basıldığı Yer : Doğan Basımevi - Afyon.

C-H-P
AFYON HALKEVİ
REİSLİĞİ

Tayyareye Yardım Edelim !
Çünkü; rahat ve mesut bir vatan, seması
tehlikesiz olan yerdir. .

10 Kuruş